

R. YEchezkel LANDAU: THE NODA BI'YEHUDA, PART I

1. Places of residence of R. Landau

- 1 Opatów
- 2 Brody
- 3 Dubno
- 4 Yampil'
- 5 Prague

2. Partitions of Poland, 1772-1795

3. From the author's introduction to Noda BiYehuda

ובן אב יכבד. בחייו ובמותו משועבד. אף כי אבי. אשר הרבה טובי. הוא גדלני בתורה. והרבה עלי המשרה. ואותי לא נתן. לצאת לגינה ולביתן. ואלי רב חיבר. בחריפות מאוד להתגבר. (הוא מורי החריף והשנון מאוד מוה' **יצחק אייזק סג"ל** מלאדמיר. למדתי אצלו מהיותי בר חדסר. עד היותי בר תליסר). וצרכי הרב הספיק. ומתנות רבות העניק. גם אמי החסודה (היא הרבנית מרת **חיה** בת אא"ז הרב הגאון קדוש וחסיד שישב כל ימיו בתענית ובתורה יומם ולילה המנוח מו"ה **אלעזר** זללה"ה מדובנא). בזה החזיקה ידה. ואדוני אבי הרב. מאוד גדול ורב. מורה וגדולה כאחד. אצלו נצמדו יחד. והכל לטובתו הצרכו. והכירו גדול ערכו. ושמו יצא במדינות. ויהללוהו שפתי רננות. ובעבור כבודו גדלוני. ובאו ללמוד ממני. גם בימי הנעורים. כאחד מן המורים. וכאשר מאבי נפרדתי. ומביתו לבראד יצאתי. נתחברתי עם חברים. יראי השם הטהורים. בנינו לנו מדרש. מובדל מעדה ומופרש. וששת ימי המעשה. שם טמון ומכוסה. ועם כל זה. לא באנו במחזה. רק כל עסקנו. בכל מאמצי כחנו. בים התלמוד ובפוסקים. עם תלמידים מובהקים. והאשה אשר עמדי. לעזר ולא כנגדי. זה היא זכותה. שישבה גלמודה בביתה. ואני בבי מדרשא. כל ימי הששה.

4. From Yakovke Landau's introduction to Noda BiYehuda vol. II

**רשמים חכמה . ויהי נאליס שנה שנה דיק באמנות'ו, שאלו רוח ס' ושלחא
אל אחת הערים ק"ק יאמפלא (עיר מלדמי) . כלרי רבן וסדין חור' לרבים**

אליו ילפסו הלמידים הנומי מזה אחד ותזה אחד, כל תלמיד מבין הצוה
במסגרת סען ברכה, אליו יבוא ומשולחן גבוה זה, ומשם מלפז ומלפז פז
הכל ארים, כל היום שמעתיחיה מנדרין בליהם ידוממו וסלגו מסגרים,
ימללו גבורותיו וסדר מחותיו היקרים, אודיעו בעמים פליטותיו שמשו שרים,
ממקומהם למתנוחם אליו ידרשו לחקן תקנה הקהלות ולגדור גדדים, ותלס
בין לים ובין רעה דברי ריטח בשערים, וכל היואל מליו יעשו. כה יעשה
כל ימי היוזו בעיר הזאת, ולס כי מלער היא היה חן המקום עליו ולא שאל
דעה למרחוק. ואלס כן וסרס מוסר שרו בכל האקלים, וסעיר שלס ותקסס,
ויהי שס כעסר שרים. ויהי כך יולס יולס יולס דיק ששס רחס, ולא לרס להס
ימי מוס עוד שנסס שמה, כי הולס לכדו נסע רלשונה לרלוח חן המקום נסר
לשכחו, ולסו ללוחלס היה חסס גיסי הצלון הסמורס מו"ה יוסף ז"ל שהיה
לח"כ לב"ד ור"מ דק"ק לחלס כן י"ס שנה היה בלוחו פרק, ולסס הרבנית ר"ע.
ולססו ברו ללס היו לו, לסר ללחלוחה נסע וולך בימי הקין לרגל הילדים. עוד
לא יולס מק"ק יאמפלא, וסעיר נוכס, וססו לוחס נהי ככי סמחרים, ולססו
מלססו בער יולר הרים:

עוד לא מלס לו לרבעים שנה חוק"ת סמורס, וסחקל לרס לב"ד ור"מ
וסרס לק"ק פראג סבירה, ממקומו ק"ק יאמפלא יקלסו קרילס של
סירה יסירה. וסרלסית שנה שיד"ה, כל שמה חוס וסדרס, רגל מסורס
רגל יסירה, ממסו סוסיס לורה, וסרי על שססו סמורס, בלססו כי רכס
גדר גדרס, כדעס עודו ירעס עלוס יוכל ויסנש סססרס, לורס לס סלמידים
וסקסס ללורה, ויסס כללס רוח קלס קלס ססרים ללגדיל חורס וללסדירה,

ד ר ו ש י ג

בס"ד שבת חשוכה הקי"א לפ"ק פח ק"ק יא מפלי

קיי"ל בכולל תלמודא כרנא לגבי חב"י לבר מיע"ל
קנ"ס הלכה כאב"י עיין במס' קידושין דף כ"ב ע"א ובמס'
ב"ק דף ע"ג ע"א ובמס' ב"מ דף כ"ב ע"ב ובמס' סנהדרין
דף כ"ז ע"א והנה לריך טעם על סידור יע"ל קנ"ס
שהרי לדעת רש"י שהפ"י של הלמ"ד הוא לחי העומד מאליין
ה"י ראוי להקדים הלמ"ד שהוא בסדר מועד ואח"כ הגימ"ל
שהוא גילוי דעת בגיטין שהוא במס' גיטין ואח"כ קו"ף שהוא
קידושין שלא נמסרו לביא' שהוא במס' קידושין שניהן בסדר
נשים שהוא אחר מ' מועד ואח"כ ע"ן שהוא לר' זומס שהוא
בב"ק ואח"כ יו"ד שהוא יחוש שלא מדעת במס' ב"מ
ואח"כ מ"ס שהוא סומר יוכל כבילות במס' סנהדרין
ואף שער זומס הוא ג"כ בסנהדרין כפול הוא שכבר קדמו
הפלוסוף בזה במס' ב"ק וה"י ראוי להיות סדרן לשיטת
רש"י לג"ק ע"ס. ולשיטת תוס' שהלמ"ד הוא לידה במס'
כדה ה"י ראוי לאחר הלמ"ד לכולן וסדרן הוא גק"ע ימ"ל
אבל הסדר הזה שאחזו חכמי הש"ס יע"ל קנ"ס מסודר
הוא ובנתי על סדר זמן נקט סדר הש"ס הנכון וכל כי
האי טעמא בעי.

והסגנון יהי' כך דהנה בכל המקומות ששה פלוגתות
הכ"ל לא מלינו דאיתותב רבא בתיובת' רק בייחוש ובקידושין
אבל זולתן לא מלינו תיובתא ואדרבה באוכל כבילות
איתותב אב"י אלא דאב"י קאמר אליבא דר' מאיר וסתם
משנה כוותי' דר"מ ומ"מ אין מזה תיובתא אף מהסתם
לרבא דהרי רבא מוקי דבריו גם אליבא דר"מ. אלא
שהשיטה הוא כך לפי שאיתותב רבא בייחוש ממילא

בטלה דעתו גם בעד זומס ולפי שצטלה דעתו בעד זומס
בטלה דעתו גם בלמ"ד לכל מר כדאי' ל"י רש"י לשיטתו
ור"ת לשיטתו עיין במס' קידושין דף כ"ב ע"א בתוס'
ד"ה יע"ל קנ"ס ולפי שאיתותב בלמ"ד לכל מר כדאי'
ל"י איתותב גם בקידושין ואף ששם סליק בלל"ה בתיובתא
מ"מ אי לאו דאיתותב בהנך קדמאי ה"י פירוקא לההוא
תיובתא ומדבטלה דעתו בקידושין בטלה דעתו בגיטין
וע"פ זה בטלה דעתו גם במוא"כ ומיהו אצוהון דכולהו
ייחוש שמעם התחיל התיובתא לזמון לכל הכי ולכך סדרן
שוב על הסדר יע"ל קנ"ס. וזה החלי, בעזר לורי
וגואלי, וה' כחי ואילי, יגמור בעדי לסיים כפי החלי.